

Undervisningsministeriet
Afdeling for Ungdoms- og Voksenuddannelser
uvaefu2@uvm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8905
MOBIL 3269 8905
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR.
540.10/30524/HAL/HSC/MAF

4. APRIL 2014

**HØRING OVER LOV OM ERHVERVSUDDANNELSER, LOV OM
VEJLEDNING OM UDDANNELSE OG ERHVERV SAMT PLIGT
TIL UDDANNELSE, BESKÆFTIGELSE M.V., OG ANDRE LOVE
(BEDRE OG MERE ATTRAKTIVE ERHVERVSUDDANNELSER)**

Undervisningsministeriet har ved e-mail af 19. marts 2014 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser, lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., og andre love (Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser).

Lovforslaget blev sendt i høring samtidig med høring over udkast til forslag til lov om kombineret ungdomsuddannelse. Begge lovforslag er et led i implementeringen af "Aftale om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser" af 24. februar 2014.

Instituttet har følgende bemærkninger:

ADGANG TIL PRAKTIKPLADSER

Flere undersøgelser viser, at andelen af unge med en anden etnisk oprindelse end dansk, der falder fra på erhvervsuddannelserne, er væsentligt højere end unge med etnisk dansk oprindelse. Det høje frafald kan blandt andet skyldes, at unge med en anden etnisk oprindelse end dansk har betydeligt sværere ved at få en praktikplads end unge med etnisk dansk oprindelse.

En undersøgelse fra Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i Københavns kommune viser, at frafaldet på erhvervsuddannelserne blandt minoritetsunge udgjorde 43 %, hvor det tilsvarende tal for unge af dansk herkomst lå på 31 %. Frafaldet er særlig stort blandt mandlige minoritetsunge. 33 % af EUD-eleverne med minoritetsbaggrund finder en praktikplads, mens det tilsvarende tal for majoritetsunge ligger på 48 %.¹

En undersøgelse af diskrimination af unge med anden etnisk oprindelse end dansk ved praktikpladsformidling fra 2008 viser, at mange af de ansvarlige for formidlingen af praktikpladser tilsyneladende udviser et stort hensyn i forhold til arbejdsgivernes eventuelle præferencer i forhold til praktikanters etniske oprindelse. Hvis arbejdsgivernes præferencer bliver imødekommet, udsættes elever med en anden etnisk oprindelse end dansk for diskrimination ved formidlingen af praktikpladser.²

Ifølge lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet må en arbejdsgiver ikke forskelsbehandle direkte eller indirekte på grund af blandt andet race eller etnisk oprindelse. Enhver uddannelse, der tager sigte på lønnet beskæftigelse, er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Det er uklart, hvorvidt der reelt er en lige adgang til praktikpladser på erhvervsuddannelser i Danmark. Alle elever bør dog formidles praktikpladser alene på grundlag af kvalifikationer og andre saglige kriterier og dermed sikres lige adgang til praktikpladser uanset etnisk oprindelse.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at det i forbindelse med reformen af erhvervsuddannelserne sikres, at tildelingen af praktikpladser sker i overensstemmelse med dansk ligebehandlingslovgivning.

PERSONER MED HANDICAP

Artikel 24 i FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap vedrører retten til uddannelse for personer med handicap. Med henblik på at virkeliggøre denne ret uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder skal deltagerstaterne sikre et inkluderende uddannelsessystem på alle niveauer samt livslang læring, der bl.a. tager sigte på at personer med handicap udvikler deres personlighed, evner og kreativitet såvel som deres psykiske og fysiske formåen fuldt ud. For at gøre dette muligt, skal staterne sikre, at personer med handicap ikke udelukkes fra det almindelige uddannelsessystem på grund af handicap, hvilket bl.a. betyder, at personer med handicap skal tilbydes nødvendig og relevant støtte i det almindelige uddannelsessystem, som om nødvendigt også må tilpasse rammerne for uddannelsen for den enkelte person med handicap, således at personer med handicap får størst mulig akademisk og social udvikling i overensstemmelse med målet om fuld inkludering.

Det fremgår af lovudkastet, at kommunalbestyrelserne bliver forpligtet til at tilbyde en erhvervsrettet 10. klasse ved siden af den almindelige 10. klasse (Eud10). Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger, nr. 7, at eud10 er målrettet de elever, der er motiveret for en erhvervsuddannelse, men ikke opfylder adgangsforudsætningerne, eller er usikre på, om en erhvervsuddannelse er det rette valg. Under samme afsnit fremgår det, at kommunalbestyrelsen og institutionen, der udbyder erhvervsuddannelse, inden for deres ansvarsområder vil være forpligtede til at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til elever med behov herfor.

Det fremgår ikke nærmere af lovforslaget, hvorledes den enkelte unges persons behov for støtte og tilpasning indgår i visitationen/målgruppevurderingen af den unge til henholdsvis almindelig erhvervsuddannelse, eud10 eller den eventuelt nye kombinerede ungdomsuddannelse.

Instituttet finder det uklart, om lovforslaget sikrer, at der ved visiteringen/målgruppevurderingen vil blive taget højde for den unges muligheder for at gennemføre en almindelig erhvervsuddannelse under forudsætning af, at den unge får den rette støtte og tilpasning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der i lovforslaget indføres en ret til at påbegynde en erhvervsuddannelse for alle, der i øvrigt opfylder betingelserne for at starte på en erhvervsuddannelse.

SÆRLIGT VEDRØRENDE KØNSLIGESTILLING

Efter ligestillingslovens § 4 skal offentlige myndigheder inden for deres område arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning. Det er derfor instituttets opfattelse, at kønsligestillingsperspektivet bør indarbejdes i lovforslaget, særligt i forhold til de opgaver, som varetages af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU). Dette gælder i forhold til UU's vejledningsindsatser og i forbindelse med udarbejdelsen af uddannelsesplaner. Det er vigtigt, at unge og voksne udfordres i forbindelse med deres uddannelsesvalg og præsenteres for uddannelsesmuligheder, der ikke er begrænset af kønsstereotype forestillinger om uddannelse og arbejde.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der foretages en ligestillingsvurdering af lovforslaget, og at ligestillingsperspektivet i

højere grad inddrages i udformningen af lovforslagets bemærkninger.

Institut for Menneskerettigheder har gennemført projektet "Vejledere viser vejen – kønsmainstreaming af uddannelses- og erhvervsvejledningen.". I rapporten formuleres en række anbefalinger, som er adresseret på henholdsvis ministerielt og kommunalt niveau samt direkte til UU-institutionerne. Rapporten vil forhåbentligt kunne tjene til inspiration på området.

Rapporten finder på instituttets hjemmeside: <http://menneskeret.dk/udgivelser/vejledere-viser-vejen>.

Der henvises til j.nr. 012.85S.391.

Venlig hilsen

Martin Futtrup

¹Anbefalinger vedr. ligebehandling af minoritetsunge på erhvervsuddannelserne:
<https://subsite.kk.dk/PolitikOgIndflydelse/Moedemateriale/Beskaeftigelses-OgIntegrationsudvalget/10-06-2013/2a4edb66-b701-4349-8c08-79fb615794ae/0e381850-2af2-450e-9ed2-fee9f30c937d.aspx>

² Line Vikkelsø Slot, Praktikpladser og Formidlingspraksis, Rockwool Fondens Forsikringsenhed.